

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/217445,Marzena-Grosicka-Morderstwa-polityczne-w-powojennej-Polsce-Zabojstwo-Ludwika-Kuc.html>
26.02.2026, 19:24

Marzena Grosicka: Morderstwa polityczne w powojennej Polsce. Zabójstwo Ludwika Kuca w areszcie Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Kozienicach

Sytuacja Polski w schyłkowym okresie II wojny światowej była złożona. Decydujący wpływ na budowę i funkcjonowanie systemu politycznego w kraju miał czynnik zewnętrzny – Związek Sowiecki. Wraz ze stopniowym wypieraniem wojsk niemieckich, obszar Polski pokrywał się siecią sowieckich komendantur wojskowych, które razem z NKWD i NKGB likwidowały terenowe struktury Polskiego Państwa Podziemnego.

[Aparat bezpieczeństwa](#) [Represje](#) [Zbrodnie komunistyczne](#)

17.04

Dawna siedziba Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Kozienicach przy ul. Kochanowskiego 6 (fot. z zasobu projektu IPN „Śladami Zbrodni”)

Terror uderzał we wszystkie warstwy społeczeństwa. Funkcjonariusze UB dokonywali masowych aresztowań działaczy podziemia. Zatrzymywano nie tylko członków Armii Krajowej, ale również Batalionów Chłopskich i innych organizacji konspiracyjnych.

Zatrzymanie Ludwika Kuca

Ludwik Kuc urodził się 13 marca 1900 r. w Czarnolesie. Był rolnikiem i aktywnym działaczem ruchu ludowego. W okresie międzywojennym należał do Związku Młodzieży Wiejskiej „Wici”, współorganizował też Spółdzielnię Spożywców w rodzinnej miejscowości. W czasie okupacji niemieckiej zaangażował się w działalność konspiracyjną Batalionów Chłopskich, posiadał pseudonim „Bazyliszek”. Zajmował się magazynowaniem broni dla Oddziału BCh Władysława Molendy „Graba”. Do tego samego oddziału BCh należała też żona Ludwika Kuca – Antonina Kuc „Tola”, która pełniła funkcję łączniczki i sanitariuszki.

W BCh służył również młodszy brat Ludwika – Julian Kuc „Wolniak”. Był szefem łączności i kolportażu w Obwodzie Kozienickim BCh. Pełnił też funkcję komendanta powiatowego Państwowego Korpusu Bezpieczeństwa w powiecie kozienickim. Należał zatem do kierownictwa tamtejszych struktur zbrojnej organizacji ruchu ludowego. Julian zamieszkiwał w jednym domu ze swym bratem Ludwikiem, jego żoną Antoniną i trójką ich dzieci.

W dniu 10 kwietnia 1945 r. do domu Kuców przybyli funkcjonariusze PUBP w Kozienicach. Zamierzali aresztować Julina Kuca, któremu udało się w ostatniej chwili uciec. Funkcjonariusze nie zdołali go zatrzymać, więc zabrali jego brata Ludwika. Wrócili tu dzień później i aresztowali również siedemnastoletniego syna Ludwika – Kazimierza Kuca. W zabudowaniach przeprowadzili przeszukanie. Według protokołu rewizji znaleziono: odbiornik radiowy, pięć niemieckich granatów, 6 puszek prochu, 40 nabojów do KB, niemiecki bagnet, minę bez zapalnika oraz trzy niemieckie płaszcze.

„Przesłuchania”

W areszcie PUBP w Kozienicach wiosną 1945 r. przetrzymywano wielu działaczy podziemia. Jeden z żołnierzy AK po latach opowiadał o metodach „przesłuchań”, stosowanych przez kozienickich funkcjonariuszy UB:

„ulubioną ich torturą było wiązanie więźnia w ten sposób, że miał nogi podkurczone pod klatkę piersiową, założone na nie ręce, które wiązano tak, że nie można było się ruszyć, następnie na podkurczone kolana podkładano lufę od rkm-u, podnoszono do góry i kładziono na dwóch stojących niedaleko siebie biurkach, wówczas człowiek siłą bezwładu leciał w dół i wisiał stopami do góry. W tym czasie ci oprawcy bili pałkami – prostuję to nie były pałki tylko oberżnięte krawędzie opon samochodowych i tym bili w pięty”.

Zachował się datowany na 10 kwietnia 1945 r. protokół przesłuchania Ludwika Kuca przez oficera śledczego PUBP w Kozienicach Jana Metlerskiego. Dokument zawiera niewiele informacji, zajmuje około pół strony. Nie podano godziny rozpoczęcia i zakończenia przesłuchania. Śledczy zapytał o życiorys zatrzymanego. Ten odpowiedział:

„od 14 roku życia byłem przy rodzicach, po śmierci rodziców objąłem ich majątek i gospodarzę do obecnej chwili”.

Kolejne pytania dotyczyły już tylko jego brata Juliana. Śledczy pytał do jakiej organizacji brat należał, kiedy do niej wstąpił i kto do brata przychodził. Żadnych innych pytań nie zapisano.

Aresztowany syn Ludwika – Kazimierz Kuc również został osadzony w areszcie PUBP w Kozienicach, gdzie przebywał do około połowy maja 1945 r. Jak wspominał:

„Przebywając w celi na komendzie UB słyszałem dobiegające przez ścianę z sąsiedniej celi

odgłosy jęczenia mojego ojca. Odgłosy te słyszałem jedynie dwa dni”.

Funkcjonariusze znęcali się również nad Kazimierzem, który był wielokrotnie „przesłuchiwany”, choć nie postawiono mu żadnego zarzutu. Był bity i kopany po całym ciele, wiązany, polewany wodą...

Morderstwo

Ludwik Kuc zmarł w areszcie PUBP w Koźienicach 17 kwietnia 1945 r. W tych ostatnich chwilach towarzyszyli mu współwięźniowie. Jeden z żołnierzy Armii Krajowej z terenu powiatu koźmienickiego, po latach wspominał:

„Następnego dnia jak ja znalazłem się w areszcie ok. godz. 24.00 przyszedł po Kuca oficer dyżurny i wyprowadził go (...) z powrotem przyprowadzili go już rano, była wtedy szarówka. Dyżurny otworzył drzwi i wepchnął Kuca do celi, wtedy on się przewrócił na drewnianą podłogę, wciągnęliśmy go dalej i Zięcina położył jego głowę na swoich kolanach, on nic nie mówił, tylko oddychał spazmatycznie i wydawał jęki tak jakby miał czkawkę. On nic nie mówił po prostu nie mógł mówić, tylko jęczał. Po około dwóch godzinach Kuc przestał wydawać jakiegokolwiek jęki, myśleliśmy że usnął, w celi było ciemno, a Kuc się nie ruszał, jednak sprawdziliśmy i okazało się, że Kuc nie żyje. Ja zacząłem walić w drzwi, przyszedł wtedy dyżurny i »co się stało«, ja mu odpowiedziałem, »zabierzcie trupa, bo zabiliście człowieka«. Przyszli wtedy czterej funkcjonariusze UB wrzucili na korytarzu Kuca na koc i go wynieśli”.

[Czytaj artykuł Marzeny Grosickiej *Morderstwa polityczne w powojennej Polsce. Zabójstwo Ludwika Kuca w areszcie Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Koźienicach* na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Aparat bezpieczeństwa, Represje, Zbrodnie komunistyczne

Artykuł